

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 12-02-13110 ד ואח' נ' הפנים ואח'

בפני כב' השופטת נאוה בן אור

העותרים

- 1.
 2. המוקד להגנת הפרט
- על ידי ב"כ נועה דיאמונד

נגד

המשיבים

1. שר הפנים
 2. ראש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
 3. מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית
 4. יו"ר ועדת ההשגה לזרים
- באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים, עו"ד אחוה ברמן

פסק דין

1. עתירה זו הוגשה מלכתחילה בשני עניינים, הכרוכים זה בזה. כמפורט בעתירה, עותרת 1 היא קורבן לאלימות מצד בעלה הישראלי, אשר סרב במשך שנים ארוכות להסדיר את מעמדה בישראל, כחלק מרצונו לשלוט בה ולהצר את צעדיה. משהצליחה להתגבר על פחדיה ולהתלונן במשטרה על האלימות, הוגש כתב אישום נגד הבעל המכה והוא נדון לעונש מאסר. העותרת פנתה לוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים בבקשה להסדרת מעמדה בישראל, כקורבן אלימות במשפחה, וביקשה כי כל עוד עניינה תלוי ועומד יוסדר מעמדה באופן זמני, על מנת להבטיח לה ולילדיה יציבות, ועל מנת שתוכל לעבוד ולפרנס את עצמה ואת ילדיה. משרד הפנים סרב לעשות כן מן הטעם שהעותרת שוהה בישראל שלא כדין, וכי טרם נבחנו לגביה מבחני ההליך המדורג. בנוסף לעניינה הפרטני של עותרת 1, עותר המוקד להגנת הפרט (להלן: העותר), ומבקש כי בית המשפט יורה למשיבים לקבוע בנוהל, כי נשים זרות המבקשות מעמד בישראל בנסיבותיה של עותרת 1, ונמצא כי בקשתן עומדת בתנאי הסף לשם העברת עניינן לוועדה הבינמשרדית, יקבלו מעמד ארעי בישראל גם אם לא החזיקו באשרת שהייה בישראל עובר לבקשה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

בעוד העתירה תלויה ועומדת הוסדר עניינה של עותרת 1, והוא ירד מן הפרק. נותרה לבירור העתירה העקרונית.

המסגרת הנורמטיבית

2. על הסוגיה שלפנינו חולשים חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: **חוק הכניסה לישראל**), חוק האזרחות, תשי"ב-1952 (להלן: **חוק האזרחות**), ונוהלי משרד הפנים הרלוונטיים. בכללם, נוהל משרד הפנים 5.2.008, הקרוי "נוהל הטיפול במתן מעמד לבן זוג הנשוי לאזרח ישראלי (להלן: **נוהל הליך מדורג**); נוהל משרד הפנים שמספרו 5.2.0017, הקרוי "נוהל הטיפול בהפסקת הליך להסדרת מעמד לבני זוג של ישראלים" (להלן: **נוהל הפסקת הליך מדורג**); ונוהל משרד הפנים 5.2.0019, הקרוי "נוהל הטיפול בהפסקת הליך מדורג להסדרת מעמד לבני זוג של ישראלים כתוצאה מאלימות מצד בן הזוג הישראלי" (להלן: **נוהל אלימות**).

3. אין חולק, כי למי שאינו אזרח ישראלי או בעל אשרת עולה או תעודת עולה, אין זכות קנויה לשבת בישראל, וכי ישיבתו מותנית ברישיון מאת שר הפנים או מי שהוסמך על ידו, הכל על פי חוק הכניסה לישראל. עוד אין חולק, כי שיקול הדעת של שר הפנים רחב, והוא נובע מאופי הסמכות ומריבונות המדינה להחליט מי יבוא בשעריה (בג"צ 431/89 קנדל נ' שר הפנים, פ"ד מו(4) 505).

סעיף 7 לחוק האזרחות מאפשר לבן זוג של אזרח ישראלי להתאזרח גם בלא שהתקיימו בו התנאים המתחייבים במסלול האזרחות הרגיל. במסגרת שיקול דעתו, קבע המשיב את נוהל ההליך המדורג לעיל, שנועד לעגן את הזכות לחיי משפחה, להגן על שלמות התא המשפחתי, ולמנוע מבן הזוג הישראלי את האילוץ של בחירה בין מגורים בישראל והימנעות מהקמת משפחה עם בן הזוג הזר, לבין הקמת התא המשפחתי מחוץ לישראל. כך, למשל, אומר בית המשפט העליון בבג"צ 4156/01 דימיטרוב נ' משרד הפנים (פ"ד נו(6) 289:

"גישתו של חוק האזרחות, לפיה ניתן להגמיש את התנאים להתאזרחות מקום שבו הזוג של המבקש להתאזרח הוא אזרח ישראלי, מבוססת על הרצון לשמור על שלמות התא המשפחתי, ועל הצורך למנוע פיצול אזרחותם של מרכיביו".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

4. מאחר שמעמד בישראל אינו ניתן כלאחר יד, נקבע בנוהל משרד הפנים הליך מדורג, שתכליתו לבחון בחינה הדרגתית ועל פני תקופה משמעותית את כנות הקשר בין בן הזוג הישראלי לבין בן הזוג הזר, את קיומו של מרכז חיים בישראל, העדר מניעה ביטחונית או פלילית וכו'. ממילא נובע, שהפסקת הקשר בין בני הזוג, הישראלי והזר, בטרם הסתיים ההליך המדורג, עשויה להביא להפסקת ההליך המדורג ולהפסקת שהייתו בארץ של בן הזוג הזר. ואכן, נוהל הפסקת הליך מדורג קובע, על דרך העיקרון, כי ההליך יופסק במקרה של מות בן הזוג הישראלי או במקרה של גירושין. אלא שלעיתים, קיימים במקרים אלה שיקולים הומניטאריים כבדי משקל, המצדיקים מתן מעמד בישראל לבן הזוג הזר על אף פקיעת הקשר. לפיכך, קובע הנוהל חריגים לעיקרון האמור. כך למשל, כאשר נקטע ההליך המדורג בשל מות בן הזוג הישראלי, אולם בן הזוג הזר הספיק בינתיים להתערות בישראל ולחיות בה תקופה ממושכת, עד כי ניתן לומר שזיקותיו לישראל חזקות וממשיות יותר מאשר למדינת המוצא שלו, או כאשר לבני הזוג ילדים משותפים והנסיבות מצדיקות מתן מעמד בישראל לבן הזוג הזר על אף פקיעת קשר הנישואין, וזאת משיקולים הקשורים בטובת הילדים. במקרים אלה, בהתקיים תנאי סף שונים, כגון משך התקופה בה התקיים ההליך המדורג, יבחן עניינו של בן הזוג הזר על ידי הוועדה הבינמשרדית.

5. הנוהל המתואר לעיל מסדיר באופן כללי את הטיפול בהפסקת ההליך המדורג. בנוסף ראה משרד הפנים לקבוע נוהל מיוחד, שעניינו הפסקת הטיפול בהליך מדורג כתוצאה מאלימות מצד בן הזוג הישראלי וניתוק קשר הנישואין בין בני הזוג עקב כך. נוהל אלימות קובע הסדר מקל יותר מן הנוהל הכללי, והוא מבקש לאזן בין הרצון להגן על בן הזוג הזר, שהיה קורבן למעשי אלימות מצד בן הזוג הישראלי, לבין העובדה שעם חדילת הקשר הזוגי, נשמט הבסיס העקרוני למתן מעמד בישראל לבן הזוג הזר. כמו בנוהל הפסקת הליך מדורג, גם בנוהל אלימות תובא הבקשה למעמד לבחינת הוועדה הבינמשרדית, אולם תנאי הסף מקלים יותר. די כך שהתקיים קשר נישואין כן שבעקבותיו החלו בני הזוג בהליך מדורג, במסגרתו החזיק בן הזוג הזר באשרת ישיבה מסוג א/5 במשך שנה וכי הוכח אירוע אלימות, על מנת שעניינו של מבקש המעמד יובא בפני הוועדה. גם הקריטריונים לפיהם בוחנת הוועדה את הבקשה לקבלת מעמד מחמירים פחות מאלה המנחים אותה בבחינת בקשות על פי הנוהל הכללי לעיל. עם זאת, גם במקרה של פקיעת קשר נישואין בשל אלימות מצד בן הזוג הישראלי, נבחנת זיקתו של בן הזוג הזר לישראל ביחס לזיקתו לארץ מוצאו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

העתירה

6. העותר פורש בעתירתו יריעה רחבה ומלומדת ביחס לתופעה החברתית הקשה והכואבת של נשים נפגעות אלימות. במסגרת טיעונו עומד הוא על המניע של השגת שליטה בחייה של האישה המוכה, על ידי הפעלת סוגי אלימות שונים כלפיה, שאינם בהכרח אלימות פיסית. כך עומד הוא על התהליך הנפשי העובר על נשים נפגעות אלימות, המתאפיין באובדן העצמיות, באובדן היכולת להתמודד מול גורמים שונים, כגון בנק, בית ספר, מנהל בעבודה וכד'. עולמן הרגשי של נשים אלה מתאפיין בתופעות פסיכולוגיות מוכרות כגון תחושת ניתוק ובידוד חברתי, תסמינים פוסט טראומטיים, רגשי בושה והאשמה עצמית, דיכאון ועוד. הקושי לעזוב את בן הזוג האלים נובע מחוסר האונים כתוצאה מן החוויה החוזרת ונשנית של אלימות בלתי צפויה ובלתי ניתנת למניעה, עד שהאישה מאבדת את יכולתה לתכנן את מהלכיה ולנסות וליזום את שינוי מצבה (ראו על כך, למשל, בע"פ 6353/94 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3), 647; ע"פ 7844/09 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 2.6.10).

7. על הקשיים הללו נוסף קושי ייחודי, ככל שהאישה נפגעת האלימות היא מהגרת בארץ זרה, מנותקת ממשפחתה ומחבריה, אינה דוברת את שפת המקום, אינה מכירה את מוסדות התמיכה הרלוונטיים וממילא חשה רתיעה טבעית מלפנות לגורמי אכיפת החוק בנסיבות אלה. במקרה כזה, עלול הבעל המכה להשתמש בעובדת היותו בן המקום, האמור להסדיר את מעמדה של אשתו בארץ, כאמצעי נוסף להשגת שליטה בחייה. כך, למשל, עלול הוא לאיים עליה כי יפסיק את הקשר ביניהם וידווח על כך למשרד הפנים, על מנת שתגורש חזרה לארצה.

8. תופעות אלה, עליהן עומד העותר בעתירתו, הן שהובילו את המשיב, כאמור לעיל, לקבוע נוהל מיוחד ומקל לבחינת עניינם של בני זוג זרים שקשר הנישואין שלהם הופסק בשל אלימות מצד בן הזוג הישראלי, מתוך הכרה בעניין הציבורי שבעידודן של נשים שנפלו קורבן לאלימות כזו להתלונן ולנתק בכך את תלותן ההרסנית בבעל האלים. ואכן, נוהל אלימות כולל הוראה לפיה עד לקבלת החלטה בבקשה יוארך רישיון השיבה הקיים אשר בידי בן הזוג הזר.

אלא שלטענת העותר, דווקא מקום שמעמדן של נשים שהן נפגעות אלימות מעולם לא הוסדר, קיימת ביתר שאת ההצדקה לקביעת הוראה בנוהל, לפיה נשים אלה יקבלו מעמד ארעי בישראל בעת הטיפול בבקשה. כאמור, על פי הנטען, מעמדן מעולם לא הוסדר כחלק מן האלימות שהייתה מנת חלקן, שהרי הבעל ביקש לנצל את אי הסדרת המעמד ככלי נוסף

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

להשגת השליטה באשתו ולהפחדתה. כדי לעודדן לצאת ולהתלונן, יש לאפשר להן לשהות בישראל כדין עד להכרעה בבקשתן.

9. מלכתחילה טען המשיב בתשובתו, כי די בכך שנוהל אלימות קובע כי מבקש מעמד מכוחו לא יורחק מישראל עד להחלטה בבקשה, גם אם מעולם לא החזיק ברישיון ישיבה כחוק. המשיב הסביר, כי עד לבחינת זיקתו של המבקש לישראל ביחס לזיקותיו למדינת המוצא, אין הצדקה ליתן לו מעמד בישראל, שהרי עצם הוכחתה של אלימות אינה עילה למתן מעמד. התקופה בה נבחנת הבקשה היא תקופת ביניים, וככל שהמדובר במי שמעולם לא הוסדר מעמדו בישראל, הרי שמעולם לא נבחנו לגביו המבחנים הרגילים למתן מעמד, כגון כנות קשר הנישואין עובר לפקיעתו, העדר מניעה בטחונית או פלילית, קיומו של מרכז חיים בישראל וכד'. ודאי ודאי שלא נבחנו הזיקות לישראל ביחס לזיקות למדינת המוצא. בנסיבות אלה, כך סבר המשיב, יש לשמר את המצב הקיים, היינו להימנע מהרחקת בן הזוג הזר מישראל עד להחלטה בבקשה, אולם אין ליתן לו אשרת שהייה קודם לבירור הזכאות לכך על ידי הוועדה.

המשיב הפנה לכך שבן הזוג הזר ששהייתו בישראל לא הוסדרה, שוהה בה שלא כחוק, ואין לקבל כנקודת מוצא שאין עליה עוררין, כי אי ההסדרה מכוונת, בהכרח, על ידי בן הזוג הישראלי, כאמצעי שליטה בבן הזוג הזר. למעשה, כך נטען, קבלת עמדת העותר יש בה משום ייתור הבחינה הפרטנית של העניין ההומניטארי שבבקשה, שכן יוצא ממנה כי יש להעניק מעמד בישראל לכל מבקש שהיה קרבן אלימות. בנוסף טען, כי ככל שתופעת האלימות כלפי בני זוג קשה היא, קיימים מקרים הומניטאריים אחרים קשים לא פחות, הנידונים על ידי הוועדה הבינמשרדית. קבלת עמדת העותר תוביל, בהכרח, להחלת הסדר דומה על כלל מבקשי המעמד, קודם שנבחנה בקשתם על ידי הגוף המוסמך.

10. במהלך הדיון שהתקיים בעתירה, הערתי כי על פניו מתעורר קושי באותם מקרים שראש הדסק החליט, כי עניינו של הפונה מצדיק את הפנייתו לוועדה הבינמשרדית, היינו הבקשה עברה את "תנאי הסף", ונמצא כי יש מקום לדון בה לגופה. כל כך בשל משך הזמן בו מתנהלים דיונים מן הסוג הנדון בפני הוועדה, ולנוכח הוראות הנוהל - במשך כל אותה תקופה אין מבקש המעמד יכול לפרנס את עצמו ו/או את ילדיו, בהעדר מעמד חוקי בישראל.

11. לאחר שיקול הודיע המשיב, כי אינו רואה מקום לשנות את הנוהל, לנוכח השיקולים שפורטו לעיל. אולם, על מנת לקצר את תקופת הביניים שבין הגשת הבקשה למעמד לבין ההחלטה בבקשה, הודיע, תחילה, בהודעה מיום 4.6.12, כי לפני משורת הדין תינתן עדיפות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

בקביעת מועד הדיון בוועדה הבינמשרדית למבקשות מעמד שהן קורבנות אלימות העומדות בתנאי הנוהל, ובלבד שיש ילדים משותפים לבני הזוג ושהוגש כתב אישום נגד בן הזוג האלים. העותר העיר את הערותיו על הודעה זו, ובעקבותיה שב המשיב ושקל את הקשיים עליהם הצביע העותר, ובהודעה מיום 23.7.12 הודיע כדלהלן:

"תינתן עדיפות מהמעלה הראשונה בטיפול בעניינן של קרבנות אלימות שאין בידיהן אשרה בתוקף, העומדות בתנאי הסף של נוהל אלימות. עדיפות זו לא תוגבל בתנאים נוספים (שצוינו בהודעתנו הקודמת, קרי מקרים בהם לבני הזוג יש ילדים משותפים וכתב אישום הוגש נגד בן הזוג האלים).

העדיפות לטיפול בעניינן של קרבנות אלימות כאמור נפרשת על כל שלבי הטיפול בבקשה, החל בהכנת התיק בלשכה, עובר דרך הטיפול במטה הרשות עד להחלטת ראש הדסק בדבר העלאת התיק לוועדה הבינמשרדית, וכלה בהעלאת התיק לדיון בוועדה במועד הקרוב ביותר הקבוע לאחר קבלת החלטת ראש הדסק" (ההדגשות במקור).

המשיב סבור כי צמצום תקופת הביניים הינו פתרון סביר ונכון, תוך שהוא מדגיש בעמדתו, כי המקרים בהם מבקשת המעמד מכוח נוהל אלימות אינה מחזיקה באשרה כלשהי עובר להגשת הבקשה הינם מעטים ביותר, ואילו ברוב המקרים מחזיקה מבקשת המעמד באשרה, שתוקפה מוארך על פי הקבוע בנוהל.

דיון

12. לנוכח התחייבותו של המשיב, ולפיה תינתן עדיפות ראשונה במעלה לטיפול בעניינן של קרבנות אלימות שאין בידיהן אשרה בתוקף והעומדות בתנאי הסף של הנוהל, וכי עדיפות זו לא תוגבל בתנאים נוספים ותחול על כל שלבי הטיפול בבקשה, לא נמצאה לי עילה להורות למשיב לשנות את הנוהל עצמו.

13. כאמור, עניינו של נוהל אלימות במתן מעמד בישראל למי שהצדקה הראשונית שעמדה ביסוד מתן המעמד אינה קיימת עוד. קשר הנישואין פקע, בן הזוג הישראלי אינו עומד עוד בפני הברירה הבלתי ראויה בין ויתור על שאיפתו להקים משפחה עם בן הזוג הזר לבין ויתור על המשך חייו בישראל, ושלמות התא המשפחתי אינה עומדת עוד על הפרק. עם זאת, וכפי שקבע בית המשפט העליון בעע"מ 8611/08 פריהוטס זולדי נ' שר הפנים ואח' (מיום 18.3.10), הזכות לחיי משפחה ושימורו של התא המשפחתי הם נקודת המוצא לנוהל הנדון, ויש בהם כדי להשליך על נקודת האיזון בין מדיניות ההגירה של ישראל, שככל מדינה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

ריבונית נתון לה שיקול דעת רחב למנוע מזרים להשתקע בה, לבין שיקולים אחרים המצדיקים מתן מעמד לבן הזוג הזר, גם אם פקע קשר הנישואין. ואכן, נוהל אלימות נתון ביטוי לשיקולים הנוספים אותם יש להביא בחשבון בשקילת מעמדו של בן הזוג הזר עם פקיעת קשר הנישואין. כעולה מפסק הדין הנ"ל, שיקולים אלה מקורם בשני מחנות. במחנה האחד מצויים השיקולים הציבוריים, שתכליתם עידוד נשים נפגעות אלימות לפרוץ את מערכת היחסים האלימה. תכלית זו חורגת מן ההגנה על עניינה המסוים של מבקשת המעמד שנפלה קורבן לאלימות מידי בן זוגה, אל עבר האינטרס הציבורי שבמיגור התופעה. במחנה האחר מצויים שיקולים הכרוכים בעניינה המסוים של מבקשת המעמד. בהקשר זה עמד בית המשפט העליון על השיקול הכרוך בציפייה הלגיטימית של בן הזוג הזר, שהחל בהסדרת מעמדו בישראל, וככל שפקיעת קשר הנישואין אינה תלויה בו, ציפייתו הלגיטימית לכך גדולה יותר. כמו כן עמד בית המשפט העליון על שיקול הזיקה כשיקול חשוב בשקילת עניינה של מבקשת מעמד שהיא קורבי אלימות מצד בן זוגה הישראלי. ובמילותיו של בית המשפט העליון:

"וניתן לומר שתנאי הזיקה למעשה מאפשר לבחון את "מידת זרותו" של מבקש המעמד לארץ ולחברה הישראלית. כך, ניתן לראות במי שנישאה לבן זוג ישראלי ועזבה בעקבות זאת את ילדיה, חברה ומקום עבודתה בארץ הולדתה, אך נפרדה ממנו מספר שבועות לאחר נישואיה, ובטרם הספיקה להתערות בחברה הישראלית ולהכות בה שורש – כמי שנותרת במידה רבה "זרה", אף אם סיבת הפרידה נעוצה באלימותו של בן הזוג. דוגמא זו ממחישה כי הגם שיש ממש בטענות המערערת כי על-פי-רוב מי שהחלה בהליך מדורג עדיין תהיה בעלת זיקות של ממש לארץ מוצאה, לא ניתן לומר כי ההשוואה בין הזיקה לישראל לבין הזיקה למדינת המוצא אינה סבירה".

בית המשפט מוסיף וקובע, כי בבחינת הזיקה, על המשיב לשים לנגד עיניו הן את העניין הציבורי שבמיגור תופעת האלימות כלפי נשים והן את מצבה המיוחד של אישה נפגעת אלימות, שהורגלה, בשל האלימות, לאורח חיים תלתי וממודר, שאינו מאפשר יצירת קשרי חברה ומשפחה והתערות בארץ. עם זאת, כעולה מן האמור לעיל, אין בית המשפט העליון סבור שהיותה של אישה קורבן לאלימות מהווה עילה כשלעצמה לקבלת מעמד בישראל.

14. נתון נוסף אותו יש להביא בחשבון, עליו עמד בית המשפט העליון בפסק הדין הנ"ל, הוא אורך התקופה בה שהה מבקש המעמד בישראל שלא כדין. "התעלמות מוחלטת משאלה זו בעת בחינת זיקתו של מבקש המעמד לארץ", כך אומר בית המשפט, "עלולה להוביל הלכה למעשה למצב בו ייצא חוטא נשכור".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

15. ואכן, נראה כי אין לקבל כנקודת הנחה לפיה לעולם נובעת אי הסדרת המעמד של האישה - קורבן האלימות - מרצונו של בן זוגה הישראלי לשלוט בחייה. כעולה מתשובת המשיב, ולא הובאו בפניי נתונים לסתור, הרוב המכריע של מבקשות מעמד בהיותן קורבנות אלימות הן נשים השוהות בישראל על פי אשרת שהייה כדין. רק מיעוטן אינן בעלות כל מעמד. אי חוקיות השהייה הינה שיקול, כפי שאומר בית המשפט העליון, שעל המשיב לשקול בבואו לבחון את מידות הזיקה לישראל, גם בנסיבות של בקשה לקבלת מעמד של קורבן אלימות. ככל שיתחוויר למשיב שאי חוקיות השהייה נעוצה במניעה מכוונת של ההסדרה על ידי בן הזוג האלים, נראה כי לא יהיה זה ראוי לפקוד על האישה את עוון אי החוקיות. אולם המדובר בנתון עובדתי הטעון בירור, וקבלת עמדת העותר, לפיה משהתברר כי הבקשה עומדת בתנאי הסף המצדיקים את העברת עניינה לוועדה הבינמשרדית, יקבל קורבן האלימות מעמד זמני בישראל, אינה עולה בקנה אחד עם הבירור העובדתי המתחייב לשם שקילת הבקשה.

16. לטעמו של העותר, יש דמיון רב בין קבוצת נפגעים זו לבין נשים נפגעות אלימות, והנה, על פי נוהל הטיפול במתן מעמד לנפגעי עבדות וסחר בבני אדם לעבדות ולעבודת כפייה (נוהל המשיב שמספרו 6.3.2008), עם הקביעה כי קיימת ראשית ראיה להיות מבקש המעמד קורבן לפי הנוהל האמור, יהיה הוא זכאי לאלתר לרישיון זמני מסוג ב/1 לשלושה חודשים, ואם הקורבן הוא עד בהליכים משפטיים, יוארך הרישיון הזמני עד לסיומם. העותר סבור, אפוא, כי דין זהה יש להחיל על נשים נפגעות אלימות המבקשות מעמד בישראל לאחר פקיעת קשר הנישואין. טענה זו אינה מקובלת עלי, ואני סבורה, כעמדת המשיב, כי אין להשוות בין שתי הקבוצות. תכלית מתן האשרה במקרה הראשון הינה תכלית זמנית, של מתן עדות בהליך המשפטי ושיקום - על פי אמות המידה הבינלאומיות שישראל נטלה על עצמה, וסופה בעזיבת קורבן העבירה את ישראל. בענייננו, תכלית מתן האשרה מכוונת, בסופו של דבר, לבחינת השתקעותו בישראל של קורבן העבירה, על אף שאבד הטעם מן הרציונאל הראשוני שהביא לתחילת תהליך זה. בחינה זו נעשית על יסוד בירור עובדתי, בין היתר של בחינת הזיקה לישראל בהשוואה לזיקה לארץ המוצא, ונערכת על ידי הוועדה הבינמשרדית.

17. בהינתן כל אלה, התחייבות המשיב לקצר את הליך בחינת בקשתן של קורבנות אלימות, מהחל ועד כלה, בלא התנאת התחייבות זו בקיומם של ילדים משותפים ובכך שהוגש כתב אישום נגד בן הזוג האלים, נראית בעיני סבירה. עם זאת, מובן כי מעקב ואיסוף נתונים אחר פרקי הזמן החולפים בטרם ניתן מענה לבקשה מן הסוג הנדון, מספר המקרים

בית המשפט המהוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13110-02-12 ואח' נ' הפנים ואח'

של נשים נפגעות אלימות שאין בידן אשרת שהיה חוקית, ונתונים עובדתיים רלוונטיים נוספים, יכול ויצריכו בחינה מחדש של סוגיה זו. התשתית העובדתית שהונחה לפניי לא הצדיקה, לפי שעת, התערבות.

העתירה נדחית.

המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"ד אב תשע"ב, 02 אונוסט 2012, בהעדר הצדדים.